

Истинската история

На 24 септември 1859 г. е роден генерала от пехотата Радко Дмитриев - висш военен ветеран убит от комунистите

Радко Дмитриев е бил генерал от пехотата и дипломат.

Роден е на 24 септември 1859 г. в село Градец, Сливенско в семейството на учителя Димитър Русков (даскал Димитрий).

Взема участие в националноосвободителните борби на българския народ. Включва се като доброволец в Руско-турската Освободителна война през 1877-1878 г. Към 20 ноември 1877 г. е в състава на полка в района на село Правец. На 22 януари 1878 г. дивизията, в която служи, влиза в Одрин.

След Освобождението завършва Военното училище в София и Академията на Генералния щаб в Русия. Завръща се в България и става офицер в милицията на Източна Румелия.

Участва в обявяването на Съединението на Източна

Румелия с Княжество България през 1885 г.

На 6 септември 1885 г. е обявено Съединението на Източна Румелия с Княжество България. Съставено е ново правителство, което се събира на заседание, на което освен министрите, участват и старшите офицери от гарнизона, както и някои от по-младите офицери, между които и капитан Радко Димитриев. **Той е назначен за началник на щаба на южнобългарската армия (Източния корпус).**

На 8 септември капитан Димитриев заминава с „Щаба на народната войска в Южна България“ за град Търново-Сеймен (дн. Симеоновград), откъдето съгласно плана за евентуална война с Османската империя ще се ръководят военните действия на войските, съсредоточени на българо-турската граница. **Участва в разузнаването на отбранителните райони на отрядите, след което се връща в Пловдив, за да съдейства за провеждането на мобилизацията и за изпращането на войските на фронта, след което отново заминава за град Търново-Сеймен. На 16 септември издава заповед с указания за провеждане на укрепването на границата с помощта на цивилното население, вследствие на което са създадени отбранителни съоръжения по цялата българо-турска граница, в това число и по Черноморското крайбрежие.**

По време на Сръбско-българската война през 1885 г. е помощник началник-щаб на западния корпус.

На 2 ноември 1885 г. започва Сръбско-българска война. Източният български корпус е разположен срещу турците на югоизточните граници. Още същия ден капитан Радко Димитриев започва подготовката за прехвърляне на 16 дружини от корпуса на западната граница. На 3 ноември се получава заповед „Не шестнадесет, а тридесет дружини да се

отделят от Източния корпус и да се насочат към София“. По това време от тези войски се формира т.н. „Задбалкански корпус“, за чийто командир е назначен майор Данаил Николаев, а за началник на щаба капитан Радко Димитриев. Към 5 ноември по-голяма част от войските от Източния корпус усилено напредват към София. **На 8 ноември капитан Радко Димитриев пристига в щаба на Западния корпус в Сливница, където на 9 ноември е назначен за помощник на началника на щаб на Западния корпус, който действа срещу главните сръбски сили.**

На 10 ноември е назначен за командир на авангарда на лявата колона, която в боя при Цариброд изгонва сърбите от Лукавишкия проход и превзема връх Бабина глава. На 13 ноември назначен за началник на щаба колоната на майор Петко Стоянов и го подпомага през целия ден при настъплението към Пирот. В хода на сражението за Пирот колоната е спряна от сърбите при Държина, но по-късно помага за овладяване на височините южно от града. **На 15 ноември капитан Радко Димитриев придружава командира на корпуса на бойното поле и го подпомага при управлението на войските до цялостното прочистване на града.**

В края на войната капитан Радко Димитриев е награден с Военен орден „За храброст“, а след демобилизацията е назначен за началник на строево-инспекторското отделение в Министерството на войната.

Недоволен от прозападната политика на правителството и княза, в началото на август 1886 г. е от инициаторите на държавния преврат, довел до свалянето на княз Александър Батенберг. Стремешът на Радко Димитриев е към славянска федерация начело с руския император.

Три дни по-късно, под въздействието на контрапревратите в Пловдив и Търново, бяга от София. По-късно се прехвърля в Москва. През есента на 1886 г. заедно с други емигрирали офицери основава революционен комитет в Букурещ със задачата да свали от власт регентството начело със Стефан Стамболов. Кулминация на тази дейност е офицерският бунт в Силистра през февруари 1887 г., в който взема лично участие. След неуспеха емигрира в Русия, където служи в руската армия като ротен и дружинен командир във военното училище в Тбилиси. На 18 май 1893 г. е произведен във военно звание подполковник от Руската армия.

Завръща се в България през 1898 г. след уреждане на емигрантския офицерски въпрос. През следващата година е назначен за помощник на началника на щаба на 5-а пехотна дунавска дивизия, а на 18 май 1900 г. е повишен във военно звание полковник.

Включва се във военното управление на страната. Заема длъжностите началник на Административното (1899 – 1900) и Оперативното отделение (1900 – 1902), помощник-началник на Щаба на армията (1902 – 1904).

На 1 януари 1905 г. е назначен за началник на Щаба на армията. Ръководи разработването на втория оперативен план за война с Османската империя и превъоръжава Българската армия със съвременни системи пехотно и артилерийско въоръжение.

От 1907 до 1912 г. е началник на 3-та военноинспекционна област. На 2 август 1912 г. е произведен във военно звание генерал-лейтенант. **На 17 септември 1912 г. поема командването на 3-та армия, с която воюва през Първата балканска война (1912 - 1913). Допринася за разгрома на противника в Лозенградската (9 - 11**

октомври 1912) и Люлебургаз - Бунархисарската операция (15 - 19 октомври 1912). Под негово командване Съединените 1-ва и 3-та армия атакуват силно укрепената Чаталджанска позиция (4 - 5 ноември 1912). По време на Втората балканска война (1913) е помощник-главнокомандващ на Действащата армия, след което заема длъжността началник на 3-та военноинспекционна област.

След войната е изпратен като пълномощен министър в Русия. В края на юли 1914 г. лобира пред правителството на Радославов да включи България в назряващата война срещу Австро-Унгария на страната на Сърбия и Русия. Поради несъгласие с прогерманската ориентация на управляващите среди в България си подава оставката и постъпва на военна служба в руската армия.

През Първата световна война (1915 - 1918) служи в руската армия. След Февруарската революция (1917) излиза в запаса.

На 11 септември 1918 г. Радко Димитриев и синът му са арестувани в Есентуки от комунистите, които събират заложници, за да закрепят властта си в Северен Кавказ. На 4 октомври са прехвърлени от Кисловодск в Пятигорск. На 18 октомври 1918 г. над сто от заложниците, сред които и генерала от пехотата Радко Димитриев, са избити по заповед на председателя на местния клон на ЧК Георгий Атарбеков.

Генерала е автор на книгите „Боевете и операциите около Шипка във войната 1877 - 1878“ (1902) и „Трета армия в Балканската война 1912 г.“ (1922).

Награди:

Орден „За храброст“ II и IV степен, 2-ри клас

Орден „Свити Александър“ I степен с мечове, III степен без

мечове

Орден „За военна заслуга“ II степен

Орден „Свети Георги“ IV степен, Руска империя

Орден „Свети Георги“ III степен, Руска империя (22 септември 1914)

Орден „Стара планина“ I степен с мечове, посмъртно (20 декември 2012)

Източници:

Руменин, Румен. Офицерският корпус в България 1878 - 1944 г.. Т. 1 и 2. София, Издателство на Министерството на отбраната „Св. Георги Победоносец“, 1996. с. 249.

Дренски И. Генерал Радко Димитриев - биографичен очерк. София, 1962, Държавно военно издателство.

Военно-историческа комисия. История на сръбско-българската война 1885 г. София, 1925, Държавна печатница.

Христов, Х., Дойнов, Дойно. Сръбско-българската война 1885. Сборник документи. София, Военно издателство, 1985.

Цачевски В. Радко Димитриев. Пълководецът. София: Studia Transmedia, 2018. 430 с.

Гусев Н.С. Судьба Радко Димитриева и память о нём в контексте российско-болгарских отношений конца XIX - начала XX вв. // Вестник МГИМО-Университета. 2019. Т. 12. № 6.

{{_LINK1_}}

